

Markant fald i behovsbestemte ydelser til pensionister

For den gennemsnitlige ældre er pensionssystemet de seneste årtier blevet mere og mere enkelt. Stadig flere er nemlig kun berettiget til selve folkepensionen. De tjener simpelthen for meget til at komme i betragtning til de såkaldte behovsbestemte ydelser – som fx boligydelse, varmhjælp, personlige og helbredsmæssige tillæg.

Det viser en opgørelse over udviklingen i offentlige ydelser til pensionister fra 1997 til 2012.

I 2012 fik pensionister i gennemsnit 123.000 kr. udbetalt i offentlig ydelse. Heraf gik 12 pct. til behovsbestemte ydelser. Som det fremgår af figur 1 gik resten – de 88 pct. – til udbetaling af folkepension og ældrecheck.

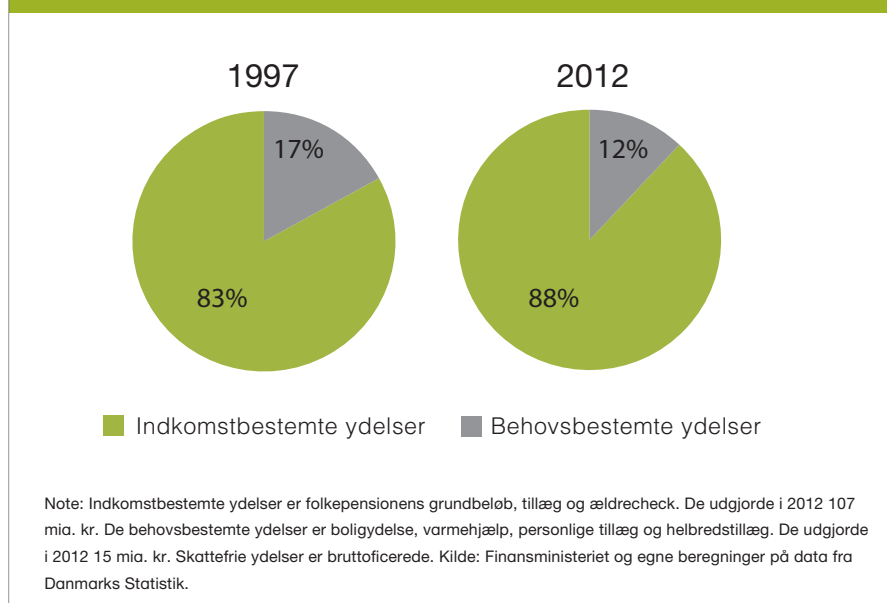
Sådan var det ikke to årtier tidligere – tilbage i 1997. Her udgjorde de behovsbestemte ydelser hele 17 pct af de samlede ydelser til pensionister.

Forenkling af pensionssystemet

Ifølge analytiker i ATP Kristian Grøsvik betyder den mindre udbredelse af de behovsbestemte ydelser en de facto forenkling af det danske pensionssystem for mange pensionister.

Han forklarer, at systemet for mange

Figur 1: Offentlige ydelser til pensionister i 1997 og 2012

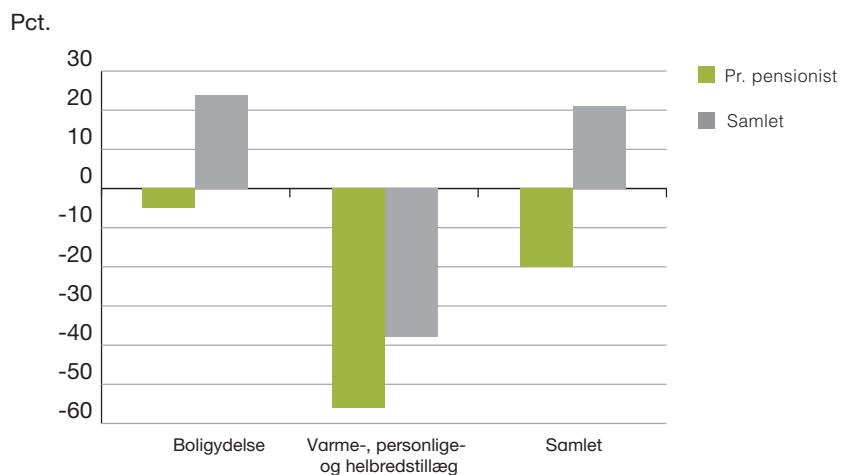
Af figuren fremgår, at de behovsbestemte ydelser udgør en stadig mindre del af det, der udbetales til pensionister.

kan ligne et uoverskueligt kludetæppe af regler, ydelser og beregningsgrundlag. Nogle ydelser er afhængige af indtægt, andre også af formue, og andre igen af alle mulige andre kriterier. Nogle er skattefrie, andre er ikke.

"For den enkelte kan kompleksiteten i reglerne være mindst talt bøvlet at forholde sig til. Det er simpelthen svært at

regne ud, hvad man er berettiget til. Der er fortsat mange pensionister, som er berettigede til ydelserne. Men bevægelsen de seneste årtier viser, at der så at sige automatisk sker en øget målretning af ydelserne. Det skyldes, at flere klarer sig bedre og får udbetalt så meget, at de ikke kommer i betragtning til en række af disse ydelser. Det gør i praksis reglerne enklere for dem, fordi det ale-

Figur 2: Ændring i udbetalinger af behovsbestemte ydelser fra 1997 til 2012

Note: Andre behovsbestemte ydelser er: varmetillæg, helbredstillæg og personlige tillæg. 2012-priser. Skattefrie ydelser er bruttoficerede. Kilde: Finansministeriet og egne beregninger på data fra Danmarks Statistik.

Af figuren fremgår, at de behovsbestemte ydelser udgør en stadig mindre del af det, der udbetales til pensionister. Hovedårsagen til faldet i varme-, personlige og helbredstillæg skyldes, at færre er berettigede til ydelserne og at dem, som er berettigede, i gennemsnit er berettigede til mindre. En lille del af faldet skyldes dog, at andelen af berettigede førtidspensionister er faldet. Det skyldes, at førtidspensionister tilkendt efter 2003 ikke længere er berettigede til disse ydelser.

sket i de seneste årtier. Flere får en bedre pension, og kan i højere grad klare sig uden de behovsbestemte ydelser. Det er grundlæggende en god ting".

Antallet af pensionister er steget fra 1997 til 2012. Mens der i 1997 var 705.000, var antallet i 2012 989.000. Alligevel er der ydelser, som i perioden er faldet markant. Det gælder fx udgifterne til varmemhjælp og diverse personlige tillæg (fx ydelser til medicin, briller og forskellige behandlinger).

De samlede udgifter til varmetillæg, helbredstillæg og personlige tillæg er faldet med 38 pct. Målt i forhold til antallet af pensionister er faldet endnu større, nemlig 59 pct.

Det samme gør sig dog ikke gældende for boligydelsen, der udgør størstedelen af de behovsbestemte ydelser. Pr. pensionist er den faldet lidt, men samlet set udbetales der flere penge i 2012 i forhold til to årtier tidligere. Det skyldes netop fordi, der er kommet flere pensionister i perioden.

ne er deres indtægt – og måske formue – der bestemmer, hvad de kan få," siger Kristian Grøsvik og fortsætter: "Den

udvikling kan ikke mindst tilskrives den større udbredelse af private pensioner – især arbejdsmarkedsordninger – som er

Figur 3: Beregningsgrundlaget for offentlige ydelser til pensionister

	Arbejdsindtægt	Al privat indtægt	Undtaget arbejdsindtægt op til 60.000 kr.	Al indtægt	Likvid formue	Al formue	Udgiftens størrelse	Særlige behov	Andre kriterier	Skattefri beløb
Folkepensionens grundbeløb	X									
Folkepensionstillægget		X	X							
Ældrecheck		X	X		X					
Varmehjælp		X	X				X			X
Helbredstillæg		X	X		X		X	X	X	X
Personlige tillæg				X		X	X	X	X	X
Boligyldelse				X		X	X	(X)	X	X
Nedsat ejendomsværdiskat				X			X			X
Indefrysning af ejendomsskat							X		X	(X)
Transportstøtte									X	X
Licensnedsættelse		X	X							X

Fakta om udvalgte ydelser

Folkepensionens grundbeløb gives i udgangspunktet til alle pensionister. Beløbet reguleres kun, hvis den enkelte har en erhvervsindtægt over et vist niveau.

Folkepensionstillægget indtægtsreguleres, hvis den enkelte har andre skattepligtige indtægter – erhvervsindtægt, pension eller andet – over et vist niveau. For gifte og samlevende indgår partnerens indtægter i beregningen.

Ældrechecken indtægtsreguleres, hvis den enkelte har andre skattepligtige indtægter – erhvervsindtægt, pension eller andet – over et vist niveau. For gifte og samlevende indgår partnerens indtægter i beregningen. Samtidig tages der hensyn til formue.

Personlig tillægsprocent danner grundlaget for, hvor meget der kan gives i tilskud til forskellige sociale tillægsydelser. Tillægsprocenten beregnes på baggrund af husholdens samlede indtægtsgrundlag. Tillægsprocenten bliver sat ned gradvist, når indtægten overstiger et givet fradragbeløb. Den personlige tillægsprocent har betydning for beregningen af ældrecheck, helbredstillæg og varmetillæg.

Helbredstillægget gives til dækning af egenbetaling af sundhedsudgifter, som den offentlige sygesikring yder til-

skud til efter sundhedsloven. Fx medicin, behandling hos tandlæge, kiropraktor, fysioterapeut, fodterapeut, psykolog m.m. Størrelsen på tilskuddet afhænger af den personlige tillægsprocent.

Varmehjælp beregnes ud fra, hvor stor varmeudgiften har været de seneste tre år, hvilken type varme der benyttes, og hvad størrelsen på den personlige tillægsprocent er.

Personlige tillæg ydes til særligt vanskeligt stillede pensionister efter en konkret individuel vurdering i kommunen. Tillægget er ikke formålsbestemt. Det er således ikke nævnt i loven, hvad der kan søges personlige tillæg til, men det kan fx gives til flytteudgifter, diætkost m.v.

Boligydelser afhænger af huslejens størrelse, husstandens indtægtsforhold og formueforhold, boligens areal, antallet af beboere og modtagerens (eller andre beboeres) konkrete helbredsmæssige forhold. Der stilles visse krav til boligens udstyr, og der tages hensyn til en række specifikke forhold vedrørende boligen.

Læs evt. yderligere på borger.dk